

HOOFDSTUK 1

DE KINDERBEVOLKING

Evoluties in geboorten, vruchtbaarheid en leeftijdscohorten hebben heel snel gevolgen voor de dienstverlening aan jonge kinderen en voor het aanbod aan plaatsen in kinderopvang

en scholen. We volgen dan ook op hoeveel kinderen er per leeftijdsklasse zijn en wat de voorspellingen zijn qua geboorten en kind aantallen.

Dit hoofdstuk bevat de volgende tabellen en grafieken:

1.1	Evolutie geboortecijfer Kind en Gezin naar provincie	15
1.2	Evolutie officiële geboortecijfers en geboortecijfer Kind en Gezin	16
1.3	Internationale situering geboortecijfer.....	17
1.4	Vooruitzichten officieel geboortecijfer	18
1.5	Geboorten naar pariteit	19
1.6	Geboorten naar leeftijd van de moeder	20
1.7	Evolutie van het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd	21
1.8	Evolutie totale vruchtbaarheidscijfer naar nationaliteit	22
1.9	Totale vruchtbaarheidscijfer naar provincie en nationaliteit	23
1.10	Evolutie leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers.....	24
1.11	Leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers naar nationaliteit, 2020	25
1.12	Internationale situering totale vruchtbaarheidscijfer	26
1.13	Aantal kinderen naar leeftijdsklasse	27
1.14	Evolutie aantal kinderen per leeftijdscategorie	28
1.15	Voorspelde evolutie aantal kinderen	29
1.16	Evolutie aantal geadopteerde kinderen	30
1.17	Geadopteerde kinderen naar land van herkomst.....	31
1.18	Aantal kinderen in het wachtregister.....	32

BRONNEN EN TECHNISCHE BEMERKINGEN

Dit hoofdstuk bevat data geregistreerd en berekend door Kind en Gezin, officiële cijfers van het Rijksregister en prognoses van het Planbureau en Statbel. Het *geboortecijfer van Kind en Gezin* omvat alle geboorten bij moeders die in het Vlaamse Gewest wonen, ongeacht het verblijfsstatuut

van de ouders en ongeacht waar ze werden geboren. Het *officiële geboortecijfer* wordt opgemaakt op basis van geboorten bij personen die officieel in Vlaanderen wonen. Meer info over de bronnen en berekeningswijzen vind je in de Bijlage.

1. AANTAL GEBOORTEN

1.1. Het geboortecijfer volgens Kind en Gezin

In tabel 1.1 geven we de evolutie van het geboortecijfer volgens Kind en Gezin voor het Vlaamse Gewest en *per provincie*. We vergelijken de geboortecijfers van 2019 en 2020 per provincie met het geboortecijfer van 2001 (het startjaar van de Kind en Gezin-statistiek) en met het geboortecijfer van 2010 (het jaar met het hoogste geboortecijfer sinds de registratie door Kind en Gezin).

In 2020 registreert Kind en Gezin 63 611 geboorten bij moeders met een woonplaats in het Vlaamse Gewest.

Dat zijn er 1087 minder dan in 2019 of een daling met 1,7%. In de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen neemt het geboortecijfer in 2020 toe met 0,3% en 0,1%, in de andere provincies daalt het. De daling is het sterkst in Limburg (met 4%) en Antwerpen (met 3,8%). Het aandeel van de provincie Antwerpen in het totale geboortecijfer bedraagt wel nog 30,4% in 2020.

Als we de provinciale geboortecijfers van 2020 vergelijken met die van 2010, dan zien we dat er in elke provincie aanzienlijk minder kinderen geboren worden dan 10 jaar geleden. In bijna alle provincies, behalve Vlaams-Brabant

(-4,9%), worden er in 2020 meer dan 9% minder kinderen geboren dan in 2010. In Limburg bedraagt de daling zelfs 16,8%. Voor het Vlaamse Gewest daalt het geboortecijfer met 10,6% (7575 kinderen) t.o.v. 2010.

In Limburg en West-Vlaanderen worden in 2020 minder kinderen geboren dan in 2001, in de andere provincies worden er nog steeds meer kinderen geboren dan in 2001 (in Antwerpen zelfs 9,2% meer). Het geboortecijfer van 2020 ligt 2,8% hoger dan dat van 2001, maar ligt wel onder het niveau van 2004 (63 843).

1.1 Evolutie geboortecijfer Kind en Gezin naar provincie

	2001	2010	2019	2020	% evolutie 2001-2020	% evolutie 2010-2020	% evolutie 2019-2020
Antwerpen	17 720	21 748	20 130	19 356	9,2	-11,0	-3,8
Limburg	8 061	9 092	7 876	7 563	-6,2	-16,8	-4,0
Oost-Vlaanderen	14 371	16 584	14 603	14 615	1,7	-11,9	0,1
Vlaams-Brabant	10 662	11 875	11 251	11 289	5,9	-4,9	0,3
West-Vlaanderen	11 037	11 887	10 838	10 788	-2,3	-9,2	-0,5
Vlaams Gewest	61 851	71 186	64 698	63 611	2,8	-10,6	-1,7

1.1 Evolutie aantal levend geboren dat bij geboorte woont in het Vlaamse Gewest per provincie
Bron: Ikaros/Mirage - registratiesystemen Kind en Gezin

1.2. Vergelijking van administratieve geboortecijfers met het geboortecijfer van Kind en Gezin

In 2019 waren er volgens het officiële geboortecijfer 63 721 geboorten in het Vlaamse Gewest. Dat waren er 615 minder dan in 2018 (-1%). Statbel publiceerde in april 2021 een voorlopig geboortecijfer voor 2020 (63 055) en gaat dus net zoals Opgroeien uit van een verdere daling van het aantal geboorten.

In het officiële geboortecijfer zitten de geboorten bij personen in het wachtregister (zoals asielzoekers) niet verrekend. In 2019 werden er

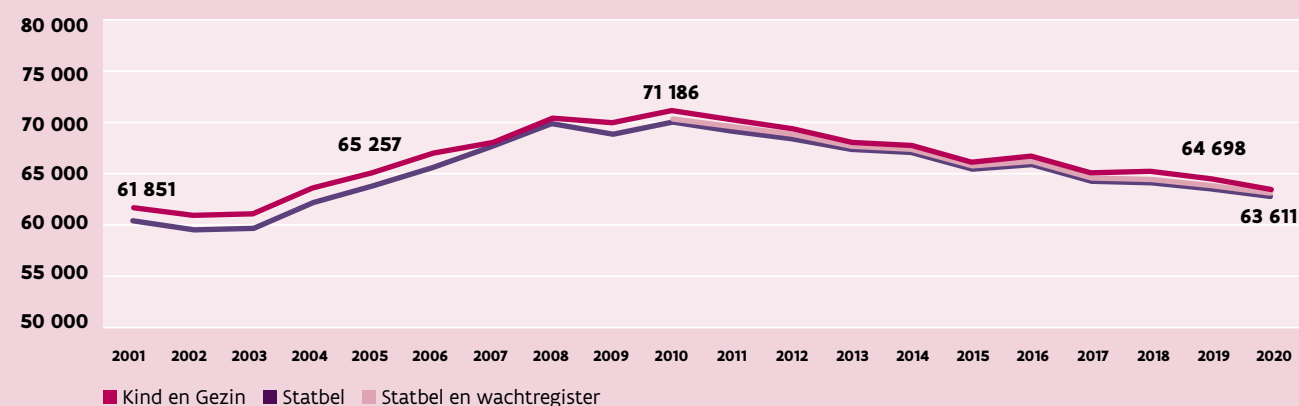
291 geboorten geregistreerd in het wachtregister, in 2020 289. Daarom geven we in grafiek 1.2 de evolutie weer van drie soorten geboortecijfers: het geboortecijfer van Kind en Gezin, het officiële cijfer en de som van het officiële cijfer en het aantal geboorten volgens het wachtregister (gegevens bij Opgroeien beschikbaar vanaf 2010).

De grafiek toont aan dat de evolutie van het geboortecijfer van Kind en Gezin sterk gelijkloopt met die van het officiële geboortecijfer. We zien – globaal beschouwd – een stijgende trend van 2003 tot 2010, waarna de geboortecijfers jaar na jaar beginnen af te nemen, op enkele kleine stijgingen in 2016 (zowel

bij Kind en Gezin, als in de officiële cijfers) en 2018 (enkel bij geboortecijfer Kind en Gezin) na.

We zien dat Kind en Gezin vaak iets meer geboorten telt dan er geregistreerd worden door het Rijksregister en het wachtregister samen. Dat verschil tussen het geboortecijfer van Kind en Gezin en het geboortecijfer van het Rijksregister heeft te maken met het feit dat in de geboorteregistratie van Kind en Gezin – naast de geboorten van kinderen in het wachtregister – ook kinderen van illegaal verblijvende personen opgenomen zijn en dat inwijkelingen niet altijd onmiddellijk administratief ingeschreven worden.

1.2 Evolutie officiële geboortecijfers en geboortecijfer Kind en Gezin ⁽¹⁾

1.2 Aantal levend geboren dat bij geboorte woont in het Vlaamse Gewest sinds 2001
Bronnen: Ikaros/Mirage - registratiesystemen Kind en Gezin
Statbel, Bevolkingsstatistieken
FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Instellingen en Bevolking Rijksregister
(1) Het geboortecijfer van Statbel voor 2020 is een voorlopig cijfer

1.3. Internationale situering van de evolutie van het officiële geboortecijfer

In tabel 1.3 wordt de relatieve evolutie van het geboortecijfer per land en per jaar weergegeven voor de periode 2016-2019. De landen staan geordend volgens omvang van de evolutie in de periode 2018-2019.

In slechts 2 van de EU-27-landen (Cyprus en Nederland) werden er in 2019 meer kinderen geboren dan in 2018. In de andere landen (waaronder België, daling met 1%) nam het aantal geboorten af. In 17 landen was de daling groter dan in België. In Italië daalde het geboortecijfer het sterkst met 4,5%.

11 andere landen kennen – net zoals België – een aanhoudende daling van het geboortecijfer in de periode 2016-2019. Ten opzichte van landen als Italië, Finland, Spanje en Griekenland is de aanhoudende daling in België wel beperkter.

1.3 Internationale situering geboortecijfer

	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Cyprus	-2,4	1,1	2,3
Nederland	-1,6	-0,8	0,7
Hongarije	-0,7	-1,2	-0,4
Denemarken	-0,4	0,1	-0,5
Portugal	-1,1	1,0	-0,5
Oostenrijk	0,0	-2,4	-0,7
Frankrijk	-1,8	-1,4	-0,7
Luxemburg	2,0	1,6	-0,7
Vlaams Gewest	-2,3	-0,3	-1,0
Slovakije	0,7	-0,6	-1,0
België	-1,8	-1,1	-1,0
Bulgarije	-1,6	-2,7	-1,1
Zweden	-1,7	0,4	-1,1
Duitsland	-0,9	0,3	-1,2
Slovenië	-0,5	-3,2	-1,3
Roemenië	2,3	-3,7	-1,5
Tsjechië	1,5	-0,3	-1,6
Estland	-1,9	4,2	-1,9
Malta	-3,5	2,9	-2,1
Kroatië	-2,6	1,1	-2,2
Litouwen	-6,3	-1,9	-2,7
Letland	-5,2	-7,3	-2,7
Ierland	-3,2	-1,3	-2,8
Griekenland	-4,7	-2,4	-3,1
Spanje	-4,3	-5,2	-3,3
Polen	5,2	-3,4	-3,4
Finland	-4,7	-5,5	-4,1
Italië	-3,2	-4,0	-4,5

1.3 Jaarlijkse evolutie geboortecijfers in EU-27-landen - 2016-2019
Bronnen: Statbel, Bevolkingsstatistieken
Eurostat, website

1.4. Vergelijking van het feitelijke aantal en het voorspelde aantal geboorten

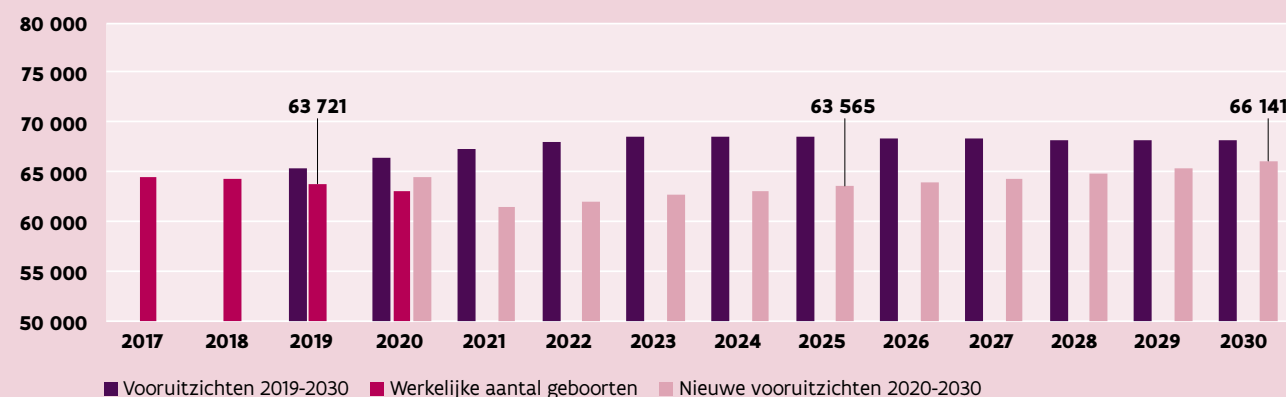
Het Federaal Planbureau en Statbel maken periodiek bevolkingsprognoses op aan de hand van waargenomen gegevens en assumpties over migratie, sterfte en vruchtbaarheid. Nadien actualiseren ze die vooruitzichten. De meest recente actualisatie dateert van februari 2021. Grafiek 1.4 geeft zowel de vorige als de geactualiseerde ramingen weer tot

2030 en schetst voor 2017-2020 ook het waargenomen aantal geboorten.

De grafiek maakt verschillende voorspellingen visueel. De vorige prognose (2019-2030) overschatte het waargenomen geboortecijfer 2019 en het voorlopige cijfer voor 2020. Voor de periode 2020-2030 rekende die prognose op een jaarlijkse toename van het aantal geboorten tot 2025. Nadien zou het geboortecijfer jaarlijks in beperkte mate dalen tot 2030. Voor 2030 werden 68 206 geboorten voorspeld.

De grafiek toont ook aan dat het geboortecijfer volgens de nieuwe voorspellingen 2020-2030 daalt in 2021 om vanaf 2022 opnieuw toe te nemen. De nieuwste voorspellingen voor de periode 2020-2030 liggen wel aanzienlijk lager dan de vorige ramingen (periode 2019-2030). Toen voorspelde het Federaal Planbureau vanaf 2020 jaarlijks meer dan 66 000 geboorten. In de meest recente ramingen verwacht men om pas in 2030 terug boven de 66 000 geboorten uit te komen (66 141).

1.4 Vooruitzichten officieel geboortecijfer⁽¹⁾

1.4 Officieel geboortecijfer⁽¹⁾: vorige vooruitzichten 2019-2030, nieuwe vooruitzichten 2020-2030 en vergelijking met het werkelijke aantal geboorten voor 2017-2020 - Vlaams Gewest.
Bronnen: Federaal Planbureau en Statbel, Demografische vooruitzichten 2019-2060
Federaal Planbureau en Statbel, Demografische vooruitzichten 2020-2060
(1) Het geboortecijfer van Statbel voor 2020 is een voorlopig cijfer

2. DEMOGRAFISCHE KENMERKEN VAN DE IN 2020 GEBOREN KINDEREN

We drukken in tabellen 1.5 en 1.6 de percentages uit voor alle kinderen voor wie het kenmerk door Kind en Gezin geregistreerd werd. Het aantal ontbrekende waarden is quasi nihil voor geslacht en beperkt voor leeftijd van moeder (0,2%) en voor pariteit (2,8%). De percentages kunnen dus bijna als populatiegegevens beschouwd worden.

Er worden in 2020 meer jongens dan meisjes geboren (50,9% versus 49,1%).

44,7% van de kinderen is het eerste kind van de moeder. Dat aandeel is licht toegenomen t.o.v. 2019.

Als we de pariteit meer in detail bekijken, dan zien we dat 1 op de 5 (19,9%) borelingen pariteit 3 of meer heeft, een beperkte daling t.o.v. 2019. In Oost-Vlaanderen wordt het hoogste aandeel (46,7%) eerste kinderen geboren, in Antwerpen ligt dat aandeel het laagst (42,4%). Antwerpen kent daarentegen wel het hoogste aandeel (22,9%) kinderen van pariteit 3, 4 én 5 of meer.

Als we de leeftijd van de moeder vanuit kindperspectief weergeven, dan zien we dat 71,8% van de kinderen bij geboorte een moeder heeft tussen 25 en 35 jaar. 1% van de in 2020 geboren kinderen

heeft een moeder onder de 20 jaar, 3,3% van de kinderen heeft een moeder ouder dan 40 jaar (zie tabel 1.6). Sinds 2015 is het aandeel kinderen met een moeder onder de 30 jaar bij de geboorte afgenomen met 4 procentpunten (van 47,7% naar 43,8%).

58,8% van de eerste kinderen heeft een moeder onder de 30 jaar, 10,3% een moeder die 35 jaar of ouder was bij de geboorte van haar eerste kind. Bij de volgende kinderen ligt het aandeel met een moeder van 35 jaar of ouder hoger (24,5%).

1.5 Geboorten naar pariteit

Pariteit	2019	2020					
	Vlaams Gewest	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
1	44,2	42,4	46,0	46,7	43,6	46,0	44,7
2	35,5	34,6	36,3	34,7	36,7	36,1	35,4
3	12,8	13,4	11,7	12,1	13,1	11,8	12,6
4	4,7	5,3	3,9	4,0	4,4	3,7	4,4
5 of meer	2,9	4,3	2,2	2,5	2,1	2,4	2,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

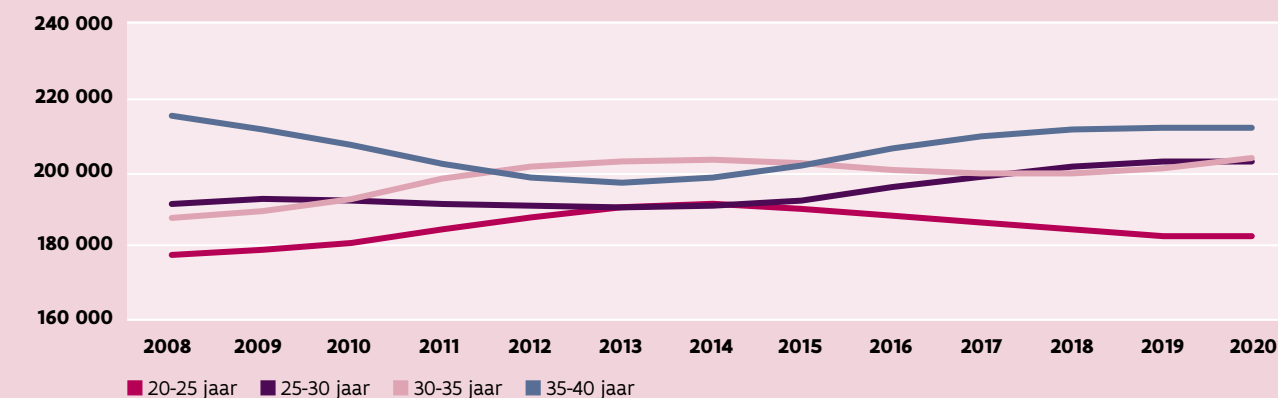
1.5 Aandeel levend geboren kinderen naar pariteit per provincie - 2019-2020
Bron: Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin

1.6 Geboorten naar leeftijd van de moeder

Leeftijdscategorie van de moeder	2015		2019		2020		
	Alle kinderen ⁽¹⁾	Eerste kind	Volgende kind	Alle kinderen ⁽¹⁾	Eerste kind	Volgende kind	Alle kinderen ⁽¹⁾
Onder de 20 jaar	1,3	1,9	0,3	1,1	1,8	0,3	1,0
Tussen 20 en 25 jaar	11,1	13,6	5,5	9,1	13,5	5,3	9,0
Tussen 25 en 30 jaar	35,3	44,2	26,5	34,3	43,5	26,0	33,8
Tussen 30 en 35 jaar	35,1	29,7	42,8	37,0	30,9	44,0	38,1
Tussen 35 en 40 jaar	14,0	8,8	20,4	15,3	8,5	19,9	14,9
Tussen 40 en 45 jaar	2,6	1,6	4,1	3,0	1,7	4,3	3,1
Ouder dan 45 jaar	0,5	0,2	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1.6 Aandeel levend geboren kinderen naar leeftijd van de moeder bij geboorte - Vlaams Gewest - 2015, 2019 en 2020
Bron: Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin
(1) Inclusief kinderen van wie de rang niet geregistreerd werd

1.7 Evolutie van het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd

1.7 Evolutie van het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd - Vlaams Gewest - 2008-2020
Bron: Statbel, Bevolkingsstatistieken - bewerkt door Opgroeien

 3. ACHTERGRONDGEGEVENS EN DUIDING BIJ DE EVOLUTIE VAN HET GEBOORTECIJFER

3.1. Het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd

Een mogelijke verklaring voor de daling van het geboortecijfer is het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd. Hoe minder vrouwen op vruchtbare leeftijd, hoe minder geboorten er kunnen zijn. We bekijken daarom in grafiek 1.7 de evolutie van het aantal vrouwen in de 4 meest vruchtbare leeftijdsklassen voor de periode 2008-2020.

Als we 2019 met 2020 vergelijken, zien we dat er in 2020 meer vrouwen tussen 20 en 40 jaar zijn dan in 2019 (+2103), doordat de stijging van het aantal vrouwen in de leeftijdsklassen 20 tot 25 jaar en

30 tot 35 jaar samen groter is dan de daling van het aantal vrouwen in de leeftijdsklassen 25 tot 30 jaar en 35 tot 40 jaar. Er is evenwel toename van het geboortecijfer. Dat er niet altijd een zuiver verband is tussen het aantal vrouwen en het aantal geboorten stelden we vroeger ook al vast. Voor 2010 bv. zien we dat er 28 732 vrouwen tussen 20 en 40 jaar minder waren dan in 2020, maar dat er volgens Kind en Gezin 7575 geboorten meer waren.

In punt 3.2. bespreken we daarom andere cijfers die een licht kunnen werpen op de evolutie van het geboortecijfer. We bekijken het aantal kinderen per vrouw en evoluties

in de leeftijd waarop vrouwen kinderen krijgen.

3.2. De vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest

Het aantal geboorten wordt niet alleen bepaald door het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd, maar ook door de mate waarin vrouwen in een bepaald kalenderjaar kinderen krijgen. We gaan dat na aan de hand van vruchtbaarheidscijfers. De totale vruchtbaarheid (TVC) drukken we uit in aantal kinderen per vrouw. Eigenlijk is dat een virtueel aantal kinderen dat per vrouw geboren zou worden, omdat het de optelsom is van de leeftijdsspecifieke

vruchtbaarheidscijfers die in een bepaald kalenderjaar worden vastgesteld, terwijl vrouwen kinderen krijgen in de loop van meerdere kalenderjaren.

Hoewel Statbel ook vruchtbaarheidscijfers op basis van de officiële geboortecijfers publiceert, zijn de vruchtbaarheidscijfers in deze paragraaf berekend op basis van de geboortegegevens van Kind en Gezin, omdat ze sneller beschikbaar zijn.

3.2.1. Het totale vruchtbaarheidscijfer

Totale vruchtbaarheidscijfer (TVC) bedraagt 1,56 kinderen per vrouw in 2020

In Vlaanderen schommelde het TVC tussen 1985 en 2000 rond de 1,5 kinderen

per vrouw. Dat een deel van die lage vruchtbaarheid te wijten was aan uitstel van het ouderschap, bleek uit de stijgende vruchtbaarheidscijfers voor 30-plussers. Tussen 2001 en 2008 steeg het TVC in het Vlaamse Gewest van 1,5 naar 1,8 kinderen per vrouw (zie tabel 1.8). Die stijging was bovendien niet alleen het gevolg van de verdere stijging van de vruchtbaarheid van 30-plussers of m.a.w. van de recuperatie van uitgestelde geboorten, maar ging ook gepaard met een stijging van de vruchtbaarheid van vrouwen onder de 30 jaar. Die stijgende trend was echter in België en Vlaanderen van korte duur. Sinds 2014 kennen we – ondanks een lichte toename in 2019 – globaal bekeken een dalende trend in het TVC. In 2020 bedraagt het TVC 1,56 kinderen per vrouw. Het is van

begin jaren 2000 geleden dat het TVC nog op dat niveau lag.

Op basis van de gegevens van Kind en Gezin kunnen we aparte vruchtbaarheidscijfers berekenen voor vrouwen met de Belgische nationaliteit en voor vrouwen met een andere nationaliteit. De cijfers uit tabel 1.8 tonen aan dat het vruchtbaarheidscijfer van niet-Belgische vrouwen heel wat hoger ligt dan dat van Belgische vrouwen (2,32 versus 1,45). Ten opzichte van 2019 daalde het TVC zowel voor Belgische als niet-Belgische vrouwen.

Het verschil in vruchtbaarheid tussen Belgische vrouwen en niet-Belgische vrouwen is in 2020 opnieuw kleiner geworden. In 2001 kregen vrouwen met een

1.8 Evolutie totale vruchtbaarheidscijfer naar nationaliteit

	Belgische vrouwen	Niet-Belgische vrouwen	Totaal
2001	1,42	2,89	1,51
2005	1,60	3,02	1,69
2006	1,64	3,04	1,74
2007	1,66	3,05	1,76
2008	1,72	2,98	1,82
2009	1,71	2,71	1,80
2010	1,66	3,18	1,80
2011	1,64	2,82	1,76
2012	1,64	2,84	1,77
2013	1,61	2,75	1,73
2014	1,60	2,69	1,72
2015	1,54	2,56	1,66
2016	1,55	2,58	1,66
2017	1,48	2,50	1,60
2018 ⁽¹⁾	1,43	2,62	1,58
2019	1,48	2,40	1,60
2020	1,45	2,32	1,56

1.8 Totale vruchtbaarheidscijfer naar nationaliteit in het Vlaamse Gewest sinds 2001
Bronnen: Van Bavel J. & Nomes E., *De recente evolutie van de vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest: 2014-2015 2016-2020: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin*
(1) We beschouwen de vruchtbaarheidscijfers per nationaliteit voor 2018 als onvolledig omdat de registratie over de nationaliteit van de moeder dat jaar minder volledig was. Evoluties van 2018 naar 2019 in het TVC per nationaliteit moeten dus voorzichtig geïnterpreteerd worden

niet-Belgische nationaliteit 1,47 kinderen meer dan vrouwen met de Belgische nationaliteit. In 2020 bedraagt dat verschil nog 0,87.

3.2.2. De totale vruchtbaarheid naar provincie

Opmerkelijke verschillen, vooral qua vruchtbaarheidscijfers voor niet-Belgische vrouwen

Het totale vruchtbaarheidscijfer verschilt tussen de provincies. In 2020 ligt het TVC het laagst in Limburg (1,46) en het hoogst in de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant (1,61). Het TVC daalt – met uitzondering van Vlaams-Brabant – in 2020 in alle provincies, maar de daling is duidelijk sterker in Antwerpen en Limburg.

Wanneer we ons beperken tot Belgische vrouwen is de vruchtbaarheid in 2020 het laagst in Oost-Vlaanderen en Limburg (beide 1,41) en het hoogst in Vlaams-Brabant (1,53). Bij vrouwen van niet-Belgische nationaliteit ligt de vruchtbaarheid het hoogst in West-Vlaanderen (2,68) en het laagst in Limburg (1,84). Uit niet-opgenomen cijfers weten we dat het TVC voor niet-Belgische vrouwen in Limburg daalde van 2,13 in 2019 naar 1,84 in 2020. Vlaams-Brabant is de enige provincie waar het TVC bij niet-Belgen is toegenomen t.o.v. 2019.

1.9 Totale vruchtbaarheidscijfer naar provincie en nationaliteit

	2019	2020		
	Totaal	Belg	Niet-Belg	Totaal
Antwerpen	1,68	1,44	2,48	1,61
Vlaams-Brabant	1,61	1,53	2,05	1,61
West-Vlaanderen	1,60	1,48	2,68	1,59
Oost-Vlaanderen	1,52	1,41	2,41	1,51
Limburg	1,51	1,41	1,84	1,46
Vlaams Gewest	1,60	1,45	2,32	1,56

1.9 Totale vruchtbaarheidscijfer naar provincie en naar nationaliteit van de moeder in het Vlaamse Gewest - 2019-2020
Bron: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin

3.2.3. De vruchtbaarheid naar de leeftijd van de moeder

Vruchtbaarheidscijfers van 30- tot 35-jarigen liggen opnieuw het hoogst, vruchtbaarheid vrouwen 20 tot 29 jaar opnieuw historisch laag

Het TVC van een bepaald kalenderjaar wordt niet alleen bepaald door het aantal kinderen dat vrouwen tijdens hun leven krijgen, maar ook door het moment waarop. De invloed van het moment waarop vrouwen kinderen krijgen op het TVC valt goed af te leiden uit de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers (LVC). Grafiek 1.10 geeft de evolutie weer van die leeftijdsspecifieke cijfers sinds 1971.

In het begin van de jaren 1970 werden er per 100 vrouwen van 20 tot 25 jaar nog 12 à 14 kinderen geboren. In de periode 2000-2010 waren dat er nog ongeveer 5 (zie grafiek 1.10). Het aantal geboorten per 100 vrouwen van die leeftijd daalde in het Vlaamse Gewest verder naar 3,1 in 2020. Dat is het laagste peil ooit en net zoals in 2019 opmerkelijk lager dan de vruchtbaarheid bij 35- tot 40-jarige vrouwen (4,5 kinderen per 100 vrouwen).

De vruchtbaarheid van 25- tot 30-jarige vrouwen vertoonde lang geen systematisch dalende trend. Tussen 2003 en 2008 was de vruchtbaarheid bij 25- tot 30-jarige vrouwen wel aan het stijgen. Aan die stijging is sinds 2010 een einde gekomen. Het aantal

geboorten per 100 vrouwen daalde in die leeftijdscategorie van 13,6 in 2010 tot 10,5 in 2020, wat het laagste naoorlogse vruchtbaarheidscijfer voor die leeftijdsklasse is. Het vruchtbaarheidscijfer voor vrouwen van die leeftijd ligt sinds 2017 lager dan dat van vrouwen tussen 30 en 35 jaar.

Vanaf 1985 vertaalde het uitstel van ouderschap zich in systematisch stijgende vruchtbaarheidscijfers voor 30-plussers. Die evolutie ging systematisch door tot in 2010. Vanaf dan vertonen de vruchtbaarheidscijfers van 30- tot 35-jarigen een grillig patroon. Sinds 2017 kennen de vrouwen van die leeftijdsklasse wel de hoogste vruchtbaarheidscijfers.

In 2020 worden er in die leeftijdsklasse 11,9 kinderen geboren per 100 vrouwen. Ten opzichte van 2019 blijft het LVC voor vrouwen van 30 tot 35 jaar op hetzelfde niveau, waar we in de andere leeftijdsklassen wel dalingen zien.

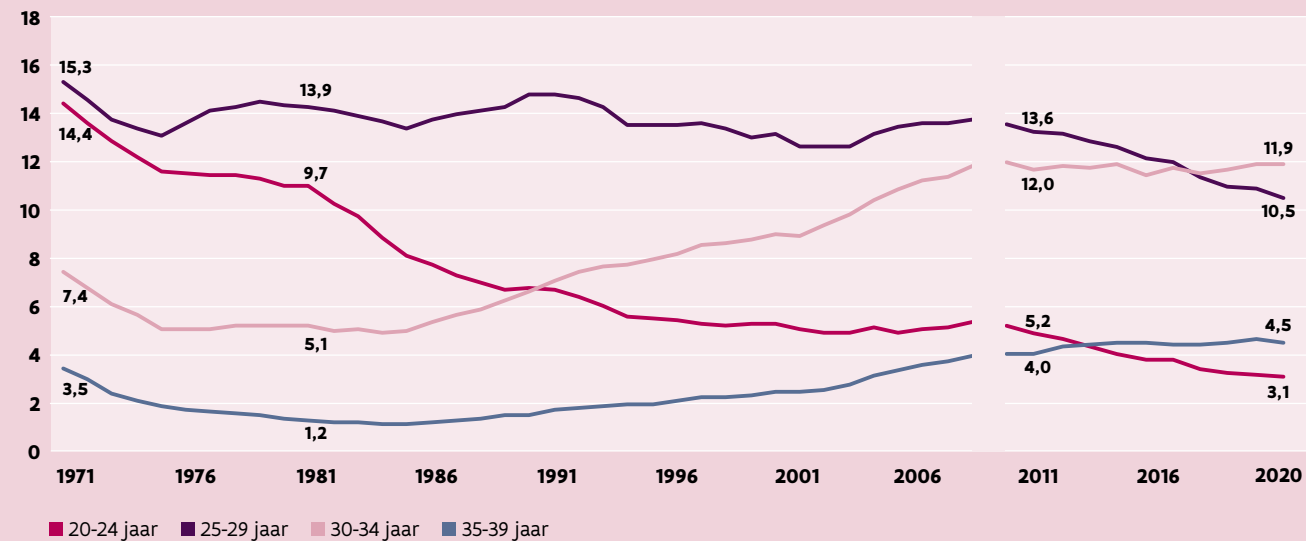
De vruchtbaarheid bij 35- tot 40-jarige vrouwen neemt niet meer verder toe in 2020, het daalt lichtjes tot 4,5 geboorten per 100 vrouwen. Het vruchtbaarheidscijfer voor die leeftijdsklasse ligt sinds 2013 hoger dan bij de vrouwen tussen 20 en 25 jaar.

De evolutie van de leeftijdsspecifieke cijfers toont aan dat er meer zit achter de schommelingen van het TVC dan men op het eerste gezicht zou denken.

We kunnen de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers van vrouwen ook bekijken naar de nationaliteit van de moeder. In grafiek 1.11 zien we dat de curve voor Belgische vrouwen sterk afwijkt van de curve van vrouwen met een andere nationaliteit. De vruchtbaarheid van vrouwen met een andere nationaliteit

ligt op de meeste leeftijden hoger dan die van Belgische vrouwen. Enkel bij vrouwen tussen 29 en 31 jaar zien we dat Belgische vrouwen meer kinderen krijgen. Het is voornamelijk in de jongere leeftijdsklassen (20-26 jaar) dat de vruchtbaarheid voor niet-Belgen aanzienlijk hoger ligt. De vruchtbaarheid is ook ruimer gespreid over uiteenlopende leeftijden dan bij Belgische vrouwen, wat o.a. het gevolg is van de grote culturele en demografische heterogeniteit van de bevolking met een andere nationaliteit.

1.10 Evolutie leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers ⁽¹⁾

1.10 Evolutie van de leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers in het Vlaamse Gewest tussen 1971 en 2020 - aantal kinderen per 100 vrouwen
 Bronnen: Van Bavel J. & Nomes E., De recente evolutie van de vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest: 2014-2015. Gebaseerd op gegevens van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin 2016-2020: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin
 (1) Voor 2009 werden geen leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers berekend op basis van de data van Kind en Gezin

1.11 Leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers naar nationaliteit, 2020

1.11 Leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers van vrouwen naar nationaliteit in het Vlaamse Gewest, 2020 - aantal kinderen per 100 vrouwen
 Bronnen: Van Bavel J. & Nomes E., De recente evolutie van de vruchtbaarheid in het Vlaamse Gewest: 2014-2015. Gebaseerd op gegevens van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin 2016-2020: Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin

3.2.4. Rangspecifieke vruchtbaarheidscijfers

De vruchtbaarheidscijfers kunnen ook per rang worden berekend. Uit niet-opgenomen cijfers weten we dat de daling van het TVC sinds 2010 vooral te maken heeft met een daling van eerste en (in mindere mate) tweede geboorten. De daling van het TVC t.o.v. 2019 is te wijten aan de afname van het

vruchtbaarheidscijfer voor alle rangen, maar in het bijzonder voor geboorten van tweede en derde rang (en hoger).

In 2020 brachten vrouwen duidelijk iets minder eerstgeborenen voort dan in 2019. Er zijn echter verschillen per leeftijdsklasse. In 2020 brachten twintigers (relatief beschouwd) minder eerstgeborenen voort dan in 2019, dertigers kregen wel meer een eerste

kind. Hetzelfde patroon doet zich voor bij de geboorten van rang 2. De vruchtbaarheidscijfers voor derde en hogere geboorteringen nemen daarentegen zowel voor de twintigers als voor de dertigers af.

3.2.5. Internationale situering van het vruchtbaarheidscijfer

Het TVC ligt het hoogst in Frankrijk met 1,86 kinderen per vrouw (zie tabel 1.12). In Roemenië, Ierland, Zweden en Tsjechië ligt het TVC in 2019 hoger dan 1,70 kinderen per vrouw. In Italië, Spanje en Malta ligt het TVC het laagst. Het verschil tussen de landen met hoge en lage vruchtbaarheid is aanzienlijk. Het Vlaamse Gewest sluit aan bij de EU-landen met een relatief hoog TVC. In 2019 ligt het vruchtbaarheidscijfer van het Vlaamse Gewest hoger dan dat van België.

Wanneer we het vruchtbaarheidscijfer relateren aan het vervangingsniveau dat nodig is om een samenleving op peil te houden en wanneer we daarbij abstractie maken van de bijdrage van migraties, dan stellen we vast dat geen enkel EU-27-land het vervangingsniveau van 2,1 kinderen per vrouw haalt.

1.12 Internationale situering totale vruchtbaarheidscijfer

Frankrijk	1,86
Roemenië	1,77
Ierland	1,71
Zweden	1,71
Tsjechië	1,71
Denemarken	1,70
Estland	1,66
Slovenië	1,61
Letland	1,61
Litouwen	1,61
Vlaams Gewest	1,60
Bulgarije	1,58
België ⁽¹⁾	1,58
Nederland	1,57
Slovakije	1,57
Hongarije	1,55
Duitsland	1,54
Kroatië	1,47
Oostenrijk	1,46
Polen	1,44
Portugal	1,43
Finland	1,35
Luxemburg	1,34
Griekenland	1,34
Cyprus	1,33
Italië	1,27
Spanje	1,23
Malta	1,14

1.12 Totale vruchtbaarheidscijfer per vrouw in de EU-27-landen - 2019
Bronnen: Eurostat, website
Opgroeien, eigen berekeningen op basis van Mirage - registratiesysteem Kind en Gezin
(1) Voorlopig cijfer

4. AANTAL KINDEREN

4.1. Evolutie aantal kinderen ('de jure'-bevolking)

Afname aantal kinderen onder de 6 jaar, maar nog blijvende toename aantal kinderen onder de 18 jaar

De evolutie van het aantal kinderen verschilt naargelang de leeftijdsgroep. Volgens de cijfers van het Rijksregister is er een afname van 2269 kinderen (-1,1%) onder de 3 jaar in het Vlaamse Gewest t.o.v. 2019. Het aantal 3- tot 6-jarigen daalt eveneens (-744 kinderen, -0,4%). Het aantal kinderen van 6 tot 12 jaar stijgt wel (+0,4%), net zoals de groep jongeren van 12 tot 18 jaar (+9059 kinderen, +2,2%). Voor de totale groep kinderen onder de 18 jaar komt dat neer op een stijging met 7881 kinderen (+0,6%).

Vergelijken we die cijfers met 2010 dan

zien we dat de groep kinderen onder de 3 jaar (-5,8%) aanzienlijk is gedaald. Er is in 2020 een toename van het aantal kinderen tussen 3 en 6 jaar (+4,4%) en een grote stijging van het aantal kinderen tussen 6 en 12 jaar (+14,9%). Het aantal kinderen tussen 12 en 18 jaar stijgt beperkt met 1,1% t.o.v. 2010. In totaal zien we dat er in 2020 4,9% minderjarigen meer zijn dan in 2010. Die stijging vertaalt zich echter niet in een stijging van het aandeel minderjarigen in de populatie. Kinderen onder de 18 jaar maken in 2020 19,4% van de Vlaamse bevolking uit, in 2010 lag het aandeel iets hoger.

Als we de evolutie van het aantal kinderen weergeven in een ruimer tijdsperspectief (zie grafiek 1.14), zien we dat die bevolkingsgroep sinds 2005 nooit groter was dan in 2020. Vooral vanaf

2009 doet er zich een sterke stijging van het aantal kinderen voor. De stijging van het geboortecijfer van 2003 t.e.m. 2010 vormt daar de belangrijkste verklaring voor. Hoewel het totale aantal kinderen onder de 18 jaar blijft toenemen, doen er zich per leeftijdsklasse wel verschillende evoluties voor. De omvang van de jongste leeftijdscategorie neemt nu voor het achtste jaar op rij af en ook het aantal 3- tot 6-jarigen is opnieuw (voor het zesde jaar op rij) afgenomen. Bij de oudste leeftijdscategorieën stijgen de aantallen wel. Vooral de leeftijdscategorie tussen 6 en 12 jaar kende de afgelopen jaren een sterke toename (meer dan 56 000 kinderen meer dan in 2010). Sinds 2017 groeit de leeftijdscategorie 12 tot 18 jaar opnieuw aan, nadat er in de periode 2006-2016 10 jaar op rij een daling was in die leeftijdscategorie.

1.13 Aantal kinderen naar leeftijdsklasse

	Aantal			Aandeel in de bevolking		
	2010	2019	2020	2010	2019	2020
Onder de 3 jaar	208 098	198 320	196 051	3,33	3,01	2,96
Van 3 tot 6 jaar	201 332	210 866	210 122	3,22	3,20	3,17
Van 6 tot 12 jaar	391 904	448 590	450 425	6,27	6,81	6,79
Van 12 tot 18 jaar	424 092	419 680	428 739	6,78	6,37	6,47
Totaal	1 225 426	1 277 456	1 285 337	19,60	19,39	19,39

1.13 Aantal kinderen in het Vlaamse Gewest en procentueel aandeel in de bevolking (op 1 januari) - 'de jure'-bevolking
Bron: Statbel, Bevolkingsstatistieken

1.14 Evolutie aantal kinderen per leeftijdscategorie

1.14 Evolutie van het aantal kinderen onder de 18 jaar sinds 2005 per leeftijdscategorie - Vlaams Gewest - bevolking telkens op 1 januari
Bron: Statbel, Bevolkingsstatistieken

4.2. Vooruitzichten aantal kinderen

Verdere toename van het aantal kinderen onder de 18 jaar voorspeld tot 2025 door de toename van het aantal 12- tot 18-jarigen

Het Federaal Planbureau publiceert samen met Statbel bevolkingsvoorzichten per leeftijd.

Tabel 1.15 geeft de evolutie weer van het verwachte aantal kinderen per leeftijdscategorie volgens de meest recente vooruitzichten. De verschillen worden altijd berekend t.o.v. 2020, een

negatief cijfer betekent dus dat het voorspelde aantal kinderen lager ligt dan in 2020. Wanneer het verschil groter wordt met de jaren, spreken we van een aanhoudende daling, wanneer het aantal nog negatief is, maar kleiner is dan het jaar ervoor, is er opnieuw een toename t.o.v. het jaar ervoor, maar ligt het aantal nog steeds onder het aantal voor 2020.

Volgens de projecties zou het aantal kinderen onder de 3 jaar in het Vlaamse Gewest t.e.m. 2024 dalen. Vanaf 2029 (niet-opgenomen cijfer) zou het aantal weer hoger liggen dan in 2020 en zou het verder toenemen. Tegen 2030 voorspelt men een toename van 2636 kinderen onder de 3 jaar.

Het aantal 3- tot 6-jarigen zal volgens de prognoses grosso modo aanhoudend dalen t.e.m. 2027. Enkel in 2024 is er sprake van een toename, om nadien weer te dalen. Vanaf 2025 wordt verwacht dat er 9135 minder kinderen zijn in de leeftijdscategorie 3 tot 6 jaar, in 2030 zullen er nog 7983 kinderen van 3 tot 6 jaar minder zijn dan in 2020.

Op Vlaams niveau zal het aantal kinderen van 6 tot 12 jaar blijven afnemen tot 2030. Er zullen in 2030 29 948 kinderen van 6 tot 12 jaar minder zijn dan in 2020.

Tot 2026 (niet-opgenomen cijfer) zal het aantal jongeren tussen 12 en 18 jaar blijven toenemen, daarna zal het aantal beginnen te dalen. In 2025 zullen er wel nog 40 293 jongeren tussen de 12 en 18 jaar meer zijn dan in 2020.

Hoewel de vooruitzichten dus zeker niet voor elke leeftijdscategorie een aanhoudende groei tot 2025 voorspellen, is dat wel het resultaat als we naar alle kinderen onder de 18 jaar kijken. Voor 2025 verwacht men voor het Vlaamse Gewest 1 297 673 kinderen van 0 tot 18 jaar, dat zijn er 12 336 meer dan in 2020. De stijging zet zich wel niet verder door, want in 2030 ligt het verwachte aantal minderjarigen opnieuw lager dan in 2020 (-4082).

Als de vooruitzichten kloppen, zullen we de komende jaren vooral met een toenemende vraag naar plaatsen in het secundair onderwijs geconfronteerd worden.

Uit niet-opgenomen cijfers weten we ook dat er provinciale verschillen zijn. In Limburg en Antwerpen zien we in 2030 minder kinderen onder de 3 jaar, in Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant zouden er dan juist meer kinderen van die leeftijd zijn t.o.v. 2020. Vlaams-Brabant is de enige provincie waar het aantal 3- tot 6-jarigen in 2030 hoger zou liggen dan in 2020. Enkel in Vlaams-Brabant zou het aantal kinderen van 6 tot 12 jaar tot 2024 licht blijven toenemen, terwijl de andere provincies in die periode aanhoudende dalingen zouden kennen. In alle provincies zien we een aanhoudende toename van het aantal 12- tot 18-jarigen tot 2025. Limburg is de enige provincie waarvan wordt verwacht dat het aantal minderjarigen aanhoudend blijft afnemen tot 2030.

1.15 Voorspelde evolutie aantal kinderen

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030
Kinderen onder de 3 jaar	196 051	-322	-3 034	-4 026	-5 529	-3 843	2 636
Kinderen tussen 3 en 6 jaar	210 122	-3 469	-5 118	-7 327	-6 881	-9 135	-7 983
Kinderen tussen 6 en 12 jaar	450 425	-2 290	-5 121	-7 759	-11 481	-14 979	-29 948
Kinderen tussen 12 en 18 jaar	428 739	10 417	20 216	29 269	36 217	40 293	31 213
Kinderen onder de 18 jaar	1 285 337	4 336	6 943	10 157	12 326	12 336	-4 082

1.15 Voorspelde evolutie van het aantal kinderen onder de 18 jaar ('de jure'-bevolking) t.o.v. 2020 per leeftijdscategorie - Vlaams Gewest en provincies
Bron: Federaal Planbureau en Algemene Directie Statistiek, Demografische vooruitzichten 2021-2060

5. ADOPTIEKINDEREN

5.1. Evolutie van het aantal adopties in Vlaanderen

In de loop van 2020 plaatsen de door Kind en Gezin erkende adoptiediensten* in totaal 39 kinderen: 23 adopties van kinderen afkomstig uit het buitenland en 16 adopties van kinderen geboren

in België. In totaal zijn er 4 plaatsingen minder dan in 2019. Grafiek 1.16 geeft de evolutie van de binnenlandse en interlandelijke adopties sinds 2001 weer. In 2020 wordt een vijfde van de kinderen geplaatst via adoptie t.o.v. het aantal adopties in 2001. In de periode 2006-2009 steeg het aantal

adopties jaar na jaar door de toename van het aantal interlandelijke adopties. Sinds 2013 zijn er minder dan 100 adopties per jaar.

* De cijfers gaan enkel over adopties gerealiseerd via een erkende adoptiedienst. In 2017 en 2018 werden 4 kinderen zelfstandig geadopteerd en in 2019 werd 1 kind zelfstandig geadopteerd (d.w.z. dat de adoptieprocedure onder het rechtstreekse toezicht van Kind en Gezin gebeurde)

1.16 Evolutie aantal geadopteerde kinderen

1.16 Evolutie van het aantal door adoptiediensten geplaatste kinderen sinds 2001
Bron: Kind en Gezin - Vlaams Centrum voor Adoptie

5.2. Geadopteerde kinderen naar land van herkomst

De 23 kinderen uit het buitenland komen uit 10 verschillende landen. Het aantal kinderen per land van herkomst varieert elk jaar sterk. In 2020 kwamen er telkens 3 kinderen uit Burkina Faso, Filipijnen, India, Portugal en Zuid-Afrika. Daarnaast kwamen er telkens 2 kinderen uit Gambia, Haïti en Togo. Er kwam 1 kind uit Marokko en 1 kind uit Thailand.

1.17 Geadopteerde kinderen naar land van herkomst

	2018		2019		2020	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
In België geboren	20	38,5	15	34,9	16	41,0
Bulgarije	1	1,9	0	0,0	0	0,0
Burkina Faso	1	1,9	4	9,3	3	7,7
China	2	3,9	1	2,3	0	0,0
Filipijnen	4	7,7	2	4,7	3	7,7
Gambia	0	0,0	1	2,3	2	5,1
Haïti	3	5,8	1	2,3	2	5,1
Honduras	0	0,0	1	2,3	0	0,0
India	4	7,7	2	4,7	3	7,7
Kazachstan	3	5,8	4	9,3	0	0,0
Marokko	0	0,0	0	0,0	1	2,6
Portugal	1	1,9	8	18,6	3	7,7
Thailand	4	7,7	2	4,7	1	2,6
Togo	0	0,0	2	4,7	2	5,1
Verenigde Staten	1	1,9	0	0,0	0	0,0
Vietnam	4	7,7	0	0,0	0	0,0
Zuid-Afrika	4	7,7	0	0,0	3	7,7
Totaal uit buitenland afkomstig	32	61,5	28	65,1	23	59,0
Totaal	52	100,0	43	100,0	39	100,0

1.17 Voor adoptie geplaatste kinderen: aantal volgens land van herkomst
Bron: Kind en Gezin - Vlaams Centrum voor Adoptie

6. AANTAL KINDEREN IN HET WACHTREGISTER

Het wachtregister is een gegevensbank van de federale overheid die gegevens bevat over vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of vragen om als vluchteling erkend te worden, en hun familieleden. In april 2020 zijn er in het

Vlaamse Gewest 4380 kinderen onder de 18 jaar ingeschreven in het wachtregister, dat zijn er 686 meer dan het jaar voordien. Twee derde (65,9%) van de kinderen is onder de 12 jaar, 14% is zelfs onder de 3 jaar.

1.18 Aantal kinderen in het wachtregister

	2019	2020	
	Aantal	Aantal	%
Onder de 3 jaar	632	615	14,0
Tussen 3 en 6 jaar	632	812	18,5
Tussen 6 en 12 jaar	1 264	1 458	33,3
Tussen 12 en 18 jaar	1 166	1 495	34,1
Totaal	3 694	4 380	100,0

1.18 Aantal minderjarige kinderen ingeschreven in het wachtregister - Vlaams Gewest - stand in februari
Bron: FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Instellingen en Bevolking